

เอกสารบทความรู้ว่าด้วยสถาบันการเมือง ลำดับที่ 4

การควบคุมกฎหมายมิให้ ขัดรัฐธรรมนูญกับองค์กร ควบคุม

วิจิตรา (ฟุ้งลัดดา) วิเชียรชม

สารบัญ

บทที่ 1 บทนำ	1
บทที่ 2 แนวความคิดพื้นฐานหรือทฤษฎีและที่มาของการควบคุมกฎหมายมิให้ขัดรัฐธรรมนูญ	5
2.1 แนวความคิดพื้นฐานหรือทฤษฎีของการควบคุมกฎหมายมิให้ขัดรัฐธรรมนูญ	5
2.1.1 ทฤษฎีความเป็นกฎหมายสูงสุดแห่งรัฐธรรมนูญ (Supremacy of Constitutional Law)	6
2.1.2 ทฤษฎีพื้นฐานแห่งอำนาจอธิปไตย (Basic of Sovereignty)	10
2.1.3 หลักการแบ่งแยกอำนาจ (Seperation of Powers)	11
2.1.4 หลักนิติธรรม (The Rule of Law)	12
2.1.5 หลักความสูงสุดแห่งรัฐสภา (Supremacy of Parliament)	14
2.1.6 ทฤษฎีการควบคุมกฎหมายมิให้ขัดรัฐธรรมนูญ (Principle of Judicial Review)	15
2.2 ที่มาของการควบคุมกฎหมายมิให้ขัดรัฐธรรมนูญ	17
2.2.1 ทฤษฎีทางการเมือง	18
2.2.2 ความเข้าใจต่อกฎหมายสูงกว่า	22
2.2.3 ลักษณะของรัฐสภาและอำนาจอธิปไตยอันได้รับอิทธิพลจากการเมืองฝรั่งเศส	24
2.2.4 แนวความคิดของความสูงสุดแห่งรัฐสภาอังกฤษในยุคล่าอาณานิคม	25
2.2.5 การวิวัฒน์ของความยุติธรรมตามรัฐธรรมนูญ	25

สารบัญ (ต่อ)

บทที่ 3 ระบบการควบคุมกฎหมายมิให้ขัดรัฐธรรมนูญในต่างประเทศ	27
3.1 ประเภทของการควบคุมกฎหมายมิให้ขัดรัฐธรรมนูญ	27
3.1.1 ระบบกระจายอำนาจ (Decentralized System)	27
3.1.2 ระบบรวมอำนาจ (Centralized System)	28
3.2 องค์กรที่มีอำนาจควบคุม	31
3.2.1 ศาลยุติธรรม	31
3.2.2 องค์กรทางการเมือง	31
3.2.3 ศาลพิเศษหรือศาลรัฐธรรมนูญ	33
3.3 กระบวนการพิจารณาวินิจฉัย	34
3.3.1 ผู้มีสิทธิเสนอปัญหา	34
3.3.2 การพิจารณาวินิจฉัยปัญหา	38
3.4 ผลของการควบคุม	40
3.4.1 ระบบแก้ไขหรือเยียวยา	40
3.4.2 ระบบป้องกัน	42
บทที่ 4 ระบบการควบคุมกฎหมายมิให้ขัดรัฐธรรมนูญในประเทศไทย	47
4.1 ระบบการควบคุมกฎหมายมิให้ขัดรัฐธรรมนูญของไทยในอดีต	58
4.1.1 องค์กรที่มีอำนาจควบคุม	58
4.1.1.1 ศาลยุติธรรม	58
4.1.1.2 คณะตุลาการรัฐธรรมนูญ	59
4.1.1.3 ศาลรัฐธรรมนูญ	70

สารบัญ (ต่อ)

4.1.2	กระบวนการพิจารณา	86
4.1.2.1	คณะตุลาการรัฐธรรมนูญ	86
4.1.2.2	ศาลรัฐธรรมนูญ	89
4.1.2.2.1	การนำเสนอปัญหา	89
4.1.2.2.2	การพิจารณาวินิจฉัยปัญหา	93
4.1.3	ผลของการควบคุม	98
1)	ระบบแก้ไขหรือเยียวยา	98
2)	ระบบป้องกัน	103
4.2.	ระบบการควบคุมกฎหมาย	104
	มีให้ชั่วคราวรัฐธรรมนูญของไทยในปัจจุบัน	
4.2.1	องค์กรควบคุม	105
4.2.2	กระบวนการพิจารณา	118
4.2.2.1	การนำเสนอปัญหา	118
4.2.2.2	การพิจารณาวินิจฉัยปัญหา	122
1)	การยื่นคำร้อง	126
2)	การพิจารณาคำร้อง	128
3)	การให้โอกาสชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา	129
4)	การไต่สวน	130
5)	การนั่งพิจารณา	131
6)	มาตรการชั่วคราวก่อนการวินิจฉัย	132
7)	การทำคำวินิจฉัย	132
4.2.3	ผลของการควบคุม	133
1)	ระบบแก้ไขหรือเยียวยา	133
2)	ระบบป้องกัน	135

สารบัญ (ต่อ)

บทที่ 5	ปัญหาของการควบคุมกฎหมายมีให้ชั่วคราวรัฐธรรมนูญ	139
5.1	การไม่มีกำหนดหลักเกณฑ์สำคัญสำหรับการวินิจฉัย ของศาลรัฐธรรมนูญอย่างชัดเจน	139
5.2	การขาดบทบัญญัติแห่งกฎหมายรองรับกระบวนการ พิจารณากรณีเป็นคดีเร่งด่วน	140
5.3	การกำหนดให้ผลของคำวินิจฉัยเป็นเด็ดขาด โดยปราศจากการควบคุม	142
5.4	การขาดความเป็นเอกภาพของคำวินิจฉัย	143
บทที่ 6	บทสรุป	149
	บรรณานุกรม	153
ภาคผนวก	ตารางองค์กรควบคุมกฎหมายมีให้ชั่วคราวรัฐธรรมนูญ	157
	คณะตุลาการรัฐธรรมนูญ	158
	ศาลรัฐธรรมนูญ	161
	อำนาจหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญของศาลรัฐธรรมนูญ	164
	ประวัติผู้เขียน	167